

Webetik:

De unge ved godt at nettet ikke glemmer,
men det bekymrer dem ikke

Grundskolen er nødt til at tage emnet webetik op med eleverne. Der er ikke andre der gør det – og de unge selv er ganske ubekymrede

Af Lotte Davidsen,
journalist,
UNI•C

Eleverne ved godt, at de sætter digitale fodaftryk overalt hvor de bevæger sig på nettet, og at "nettet ikke glemmer". Men det er ikke noget, der bekymrer dem, og det ændrer ikke noget ved de unges bevægelser på nettet.

- Jeg ved ikke, om det er en del af deres kultur, eller det er fordi de er teenagere. Men det er som om de har en indbygget stopklods: De siger "ja, vi ved godt, at det har de konsekvenser at færdes på nettet – å hva' så?"

Steen Juhl Møller er lærer i samfundsfag og engelsk på Gauerslund Skole i Børkop ved Vejle. I et års tid har emnet webetik jævnligt været oppe i timerne i den klasse, der nu er 9. klasse.

- Det er nærmest en generationskløft, de har slet ikke de samme bekymringer som jeg har. Selve det at være på nettet er vigtigere for dem end konsekvenserne. Nummer ét for dem er at være på. De bruger disse medier i deres jagt på deres egen identitet, forklarer Steen Juhl Møller.

Han har dog den store glæde at kunne se, at hans arbejde i klassen bærer frugt:

- Det er sjovt at opleve, at der er sket noget med dem efter at vi for et års tid siden begyndte at arbejde med emnet. De diskussioner, de har nu, er klart mere kvalificerede end for et år siden. Den viden har de for en stor del fået fra medierne – og så skulle de jo også gerne have lært noget i mine timer, siger han beskedent.

Hentet på nettet

Steen Juhl Møller hentede ideerne til undervisningen på EMUs tema om webetik. EMU er Danmarks undervisningsportal, og Webetik-temaet produceres af EMU-redaktionen hos UNI•C i samarbejde med Medierådet for Børn og Unge samt It- og Telestyrelsen.

Temaet Webetik indeholder forslag til undervisningsforløb om webetiske emner som cybermobning, sikkerhed omkring personoplysninger, sikker chat, risici som virus, orme, phishing og spyware, sikker internetadfærd og ophavsretsregler. Desuden kan læreren finde faktaviden om web2.0 og brug af computerspil eller mobiltelefon i undervisningen. Endelig indeholder det et antal case-historier med dilemmaer, der kan bruges til at diskutere emnerne i klassen eller til et forældremøde.

- Fra starten har jeg brugt EMU's sider om webetik. Jeg brugte de undervisningsforløb, der ligger om sociale tjenester og om cybermobning. Men jeg har ikke fulgt dem slavisk, - jeg er lidt autonom i det. Jeg tager det, der passer til mig selv. I min undervisning prøver jeg at sammenkoble teori og praksis. Vi kan for eksempel arbejde ud fra deres egne Facebook-profiler eller videoer, de har postet på YouTube. Med sådan nogle etiske ting er man nødt til at spejle sig i andre for at finde ud af, hvad man selv mener, forklarer Steen Juhl Møller.

- Temasiderne derinde er så store, at man sagtens kan finde noget. Og man kan også finde links til andre steder, eksterne links og forslag til, hvad man kan gøre som underviser. Det gør det helt vildt fedt at være lærer, der er stof nok, man skal bare klø på, siger han.

Steen Juhl Møller håndterer et emne som webetik i to tempi:

- Først introducerer jeg begrebet, så de er klar over, hvad webetik er, og vi har nogle undervisningslektioner om god opførsel på nettet og hvordan man begår sig i de sociale medier. Når den grundlæggende viden er

etableret, foregår resten ude i fagene. Jeg tror mere på at arbejde med det emne integreret i de enkelte undervisningsforløb – så bliver det vedkommende og aktuelt, siger Steen Juhl Møller.

Som eksempel på undervisnings i webetik fortæller Steen Juhl Møller om arbejdet med digital mobning:

- Vi arbejdede med at overføre begreberne omkring mobning til den digitale verden, for eksempel sammenlignede vi digital mobning med den fysiske mobning, mange kender til, for eksempel at blive drillet eller slået. Langt det meste af det, de unge foretager sig, foregår på den samme måde i den rigtige verden og i den digitale verden. For dem er det digitale blot endnu en platform, hvor den problemstilling, i dette tilfælde mobning, er på. Forskellen er blot, at i den digitale verden kan det foregå mere i det skjulte.

Eleverne henter også løsningsmodellerne i den almindelige verden:

- Når de så skal give et bud på, hvad man kan gøre ved problemet, så nævner eleverne de almindelige gode råd om, hvordan man skal være overfor hinanden, det de har lært siden børnehaveklassen. Det forsøger vi så at overføre til den digitale legeplads. De overfører de mekanismer, de kender andre steder fra, direkte til det digitale. Men at opstille et helt kodeks for webetik, det kan de ikke. Det, undervisningen skal, er at få dem til at tænke over det, få det sat i relief. Det er kunsten: At få noget læring og refleksion over deres egne online handlinger ind i det, siger Steen Juhl Møller.

Det er Steen Juhl Møllers erfaring, at eleverne meget gerne vil lære noget om webetik. Ikke mindst fordi de har en masse erfaringer at diskutere ud fra.

- De opfatter jo brugen af sociale medier som naturlig i hverdagen. De er superbrugere af Facebook, Twitter, YouTube. Der er ingen af dem, der ikke kan bruge det. Derfor er det nemt at etablere en ramme for et undervisningsforløb, siger han.

Steen Juhl Møller er sig meget bevidst, at han som grundskolelærer har en stor forpligtelse til at give eleverne et fundament til at kunne begå sig online:

- Hvis man ikke tager dette emne op i skolen, så er mange overladt til at klare sig selv og gøre sine egne erfaringer – og det kan blive dyre lærepenge, for nettet glemmer ikke ret hurtigt. Det er meget forskelligt, hvor meget man taler om det i familierne, og for eleverne er det en meget individuel sag. Det er helt sikkert vigtigt at gøre noget i skolen. Man skal faktisk sætte ind allerede fra de helt små klassetrin, så de kan være godt klædt på, når de laver deres første Facebook-profil, siger Steen Juhl Møller.

Til august lancerer EMU tre konkrete undervisningsforløb til indskoling: Første gang med mobilen, Første gang på nettet samt Du og de andre. Det sidstnævnte handler om, hvad man skal passe på, når man opretter profiler på nettet.